

שלא עשני עבד.

(18) ספר השל"ה הקדוש - מסכת חולין - פרק דרך חיים תוכחת מוסר (סז)

שלוש ברכות הנותרים שלא עשני גוי עבד אשה, כתב הטור בסימן מ"ז שבסידורי אשכנז הם כתובים מיד אחר הנותן לשכוי בינה, ובסידורי ספרדים כתובים בסוף המעביר שנה ואין חשש, עכ"ל. ונראה שיותר טוב לסמכם מיד אחר הנותן לשכוי בינה, כמו שהן כתובים בסידורים שלנו, דמישך שייכי אהדדי. ואלו שלוש ברכות נראה מתוכן שלא נתקנו על סדר העולם והנהגתו, רק שבח והודאה למקום שבחר בנו מכל האומות וקרבתו לעבודתו ונתן לנו תורתו ומצות עשה ולא תעשה, מה שאין כן בגוי ועבד ואשה נמי פטורה ממצות עשה שהזמן גרמא. ואנו משבחים להבורא יתברך שאנו מהמצווים ועושים, כי בזה משכורתנו שלמה, כאמרם ז"ל (קידושין לא, א), גדול המצווה ועושה וכו'. על זה ראויים השלוש ברכות אלו לסמכם לברכת אשר נתן לשכוי בינה, בשכבר ידעת שברכת אשר נתן לשכוי בינה נתקנה על החכמה והבינה שחננו השם יתברך. וידוע גם כן כי עיקר החכמה תלויה בתורה ומצותיה, כמו שאמר הכתוב (דברים ד, ו), ושמתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים. על כן ראוי לסמוך לפי זה אלו השלוש ברכות לברכת אשר נתן לשכוי בינה, הואיל והם מעניינם כנזכר וק"ל? גם לפי טעם זה ראויים אלו השלוש ברכות לסומכם לברכת אלקי נשמה וק"ל:

בא"י, אמ"ה, שלא עשני עבד.

כשם שגדולה היא ההודאה, על אשר לא נתתני להיות יוצא מחוץ לאותו החוג הקדוש, של אור ישראל ותפארת הדרת קדשו במעמקי נשמתו, ככה גדולה היא ההודאה על אשר נתת לי נשמה עצמית, נשמה תכליתית שחפצה החפשי נתון בידה, שהיא עצמה יש לה מטרה בחיים ובמציאות, שהיא נשמת החופש והחירות המפעמת בי בקדושתה, ולא נשפלת להיות נוצר בתכונה של עבדות, שאין לה חיים עצמיים ורצון מקורי, ולא נוצרה כי אם להיות לכלי שמוש להכשיר על ידה את הרצון העצמי הקדוש והנשגב שבנשמת החפש הטהורה. וע"כ רבה תהלתי לאלהי חסדי : שלא עשני עבד.

- מה אתה שמח שאתה לא. שהיית קרוב אך בסוף 'ניצלת' מזה. על מה אתה מברך - שלא עשני...

שלא עשני עבד..

- בהנחה שחרות הזמן היא הביטוי העמוק ביותר לבן חורין- מה מצבך לאור הקטע לעיל.
- בחר לך סעיף אחד בו תרצה לצאת לחרות. איך זה נראה? מה צריך כדי שזה יקרה? איך תדע שזה קרה?

זמן ל - 10 עניינים / יאנוש קורצ'ק

1. קח לך זמן לעבודה - זה המחיר להצלחתך.
2. קח לך זמן לחשיבה - זה מחיר הכח שלך.
3. קח לך זמן למשחקים - זה סוד הנעורים שלך.
4. קח לך זמן לקריאה - זה הבסיס של הידע שלך.
5. קח לך זמן לשלווה - זה מסייע לך לשטוף את האבק מעייניך.
6. קח לך זמן להיכרות וידידים - זה מעיין האושר שלך.
7. קח לך זמן לאחוות האדם - חברות עם אדם קרוב מבטיחה לך את התרומה לזולתך.
8. קח לך זמן לחלומות - זה ימשוך את נפשך אלי כוכבים.
9. קח לך זמן לצחוק ולשובבות - זה יקל עליך את מעמסת החיים.
10. קח לך זמן לתכנון - ואז תהיה לך אפשרות לבצע את כל האחרים.